

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/21/2021
Identifikačné číslo spisu: 5419010060
Dátum vydania rozhodnutia: 16.02.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5419010060.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci obvineného G. G. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 16. februára 2022 v Bratislave, o dovolaní obvineného G. G. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 12. mája 2020, sp. zn. 1To/27/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného G. G. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súd Dolný Kubín (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) zo 17. decembra 2019, sp. zn. 7T/6/2019 bol obvinený G. G. (ďalej tiež „obvinený“ alebo „dovolateľ“) uznaný za vinného v bode 1) z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, v bode 2) z pokračovacieho prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s pokračovacím prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona, v bode 3) zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že :

v bode 1)

- dňa 30. marca 2018 v čase okolo 23:40 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Honda Civic čiernej farby, ev. č. N po parkovisku pri reštaurácii L. v N. L., pokiaľ tam nebol predpísaným spôsobom zastavený a kontrolovaný hliadkou PMJ Nižná a nakoľko počas prebiehajúcej kontroly javil známky užívania návykovej látky, bol vyzvaný k odberu biologického materiálu krvi a moču, ktorý mu bol dňa 31. marca 2017 v čase o 00:27 hod. odobratý a následnou toxikologicko-chemickou analýzou mu bola v moči zistená prítomnosť omamných a psychotropných látok, metamfetamínu a jeho metabolitu amfetamínu, kanabinoidných látok - 11-nor-delta-9-tetrahydrokanabinol-9-karboxylovej kyseliny (THC-COOH) a analýzou krvi mu v tejto bola zistená prítomnosť amfetamínu v stopovej koncentrácii menšej ako 0,020 mikrogramu na mililiter, prítomnosť metamfetamínu v koncentrácii 0,073 ug/ml a prítomnosť kanaboidnej látky 11-nor-delta-9-tetrahydrokanabinol-9-karboxylovej kyseliny (THC-COOH) v koncentrácii 0,019 ug/ml,

v bode 2)

- v presne nezistenom čase v mesiaci august 2018 v N. L. vošiel cez neuzamknuté vchodové dvere bytového domu popisné číslo XXXX/XX na ulici A. do priestorov chodby na jeho prízemí, odkiaľ z otvoreného priestoru pod schodiskom vzal pánsky horský bicykel zn. Kellys Thorx 50 model 2015 číslo rámu L tmavošedomodrej farby a

- v presne nezistenom čase od 23:00 hod. dňa 07. septembra 2018 do 08:00 hod. dňa 08. septembra 2018 v N. L. vošiel cez neuzamknuté vchodové dvere bytového domu popisné číslo XXXX/XX na ulici A. do priestorov chodby na jeho prízemí, odkiaľ z otvoreného priestoru pod schodiskom vzal dámsky bicykel zn. Olpran Mercury strieborno-modrej farby výrobné číslo S. a z neuzamknutých spoločných priestorov nachádzajúcich sa na prízemí bytového domu zobral elektrický krovínorez zn. Dolmar ET-40 oranžovej farby, luxusný otvárač na víno zn. Tescoma, turistický nylonový ruksak sivozelenej farby nezistenej značky, 1l vína Müller Thurgau v sklenenej fľaši a zo skrinky na topánky nachádzajúcej sa na chodbe na prízemí bytového domu pri dverách k bytu číslo 1 zobral 1 pár látkové tenisky značky Converse veľkosť 45 čierno-červenej farby, čím poškodenému F. O. spôsobil škodu vo výške 920,50 eur,

v bode 3)

- dňa 7. októbra 2018 v čase okolo 20:55 hod. v N. L. pred zadnými vchodovými dverami vedúcimi do pohostinstva TRIO, ktoré sa nachádza na ulici E. číslo XXXX/XX, v snahe získať finančné prostriedky, napadol poškodeného D. D. a to takým spôsobom, že ho opakovane udrel dreveným hranolom o hrúbke 7,5 x 5 cm a dĺžke 100 cm do oblasti tela a to konkrétne jedenkrát do oblasti chrbta a ľavého ramena, jedenkrát do oblasti ľavej ruky ako aj nohy, pričom mu počas fyzického napadnutia doslovne povedal „odovzdaj peniaze, lebo ťa zabijem, popichám nožom“ a od ďalšieho konania upustil, keď ho D. D. zhodil na zem a tam ho držal, kým sa mu nevyšmykol a z miesta neutiekol a týmto konaním spôsobil poškodenému zranenia a to odreninu kože na ľavom ramene vzadu a pomliaždenie dolnej časti ľavého predkolenia na vonkajšej strane a vzadu s dobou liečenia a obmedzenia v obvyklom spôsobe života bez PN v rozsahu 5 dní.

Za to okresný súd uložil obvinenému podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 7 Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona, zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona uložil okresný súd obvinenému tiež ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou a podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal poškodeného F. O., nar. XX. W. XXXX, trvale bytom N. L., A. č. XXXX/XX s jeho nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Žiline (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 12. mája 2020, sp. zn. 1To/27/2020 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti naposledy označenému rozhodnutiu krajského súdu podal obvinený, prostredníctvom svojho zvoleného obhajcu JUDr. Vladimíra Kašubu, PhD., advokáta so sídlom v Martine, Holubyho 51, dovolanie, a to z dôvodov plynúcich z ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. e) Trestného poriadku.

V písomných dôvodoch podaného dovolania vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený namietal, že v rámci konania o jeho odvolaní na verejnom zasadnutí uskutočnenom 12. mája 2020 súhlasil s neprítomnosťou jedného z dvoch jeho zvolených obhajcov, z dôvodu obhajcovej kolízie s ďalším pojednávaním, pretože bol presvedčený, že mu je známy obsah celého spisu. Na dotknutom verejnom zasadnutí však z jednej vety referátu vyplynulo, že k jeho odvolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Dolný Kubín (ďalej tiež „prokurátor“), pričom toto vyjadrenie nebolo doručené ani jemu (obvinenému), ale ani jednému z jeho obhajcov. V tejto súvislosti namietal, že vetu o existencii vyjadrenia prokurátora si na dotknutom verejnom zasadnutí nevedel dať do kontextu, preto až z písomného vyhotovenia uznesenia zistil, že už súdu prvého stupňa

bolo doručené vyjadrenie prokurátora k jeho odvolaniu, s ktorým žiaden z jeho zvolených obhajcov nebol pred verejným zasadnutím konaným 12. mája 2020 oboznámený, hoci prokurátor sa k jeho odvolaniu vyjadril už 24. februára 2020, teda viac ako dva a pol mesiaca pred termínom verejného zasadnutia a ako strana sporu s rovnakým postavením mal odôvodnenie jeho odvolania zo dňa 7. februára 2020 k dispozícii. Obvinený ďalej namietal, že pokiaľ by disponoval informáciou, že mu spis v kompletnej podobe a ani jeho obhajcom nie je známy, nebol by udelil súhlas s konaním verejného zasadnutia v neprítomnosti jedného zo zvolených obhajcov. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že odvolací súd vyjadrenie prokurátora pojal do odôvodnenia svojho rozhodnutia a v podstate sa s ním stotožnil. Takýmto postupom odvolacieho súdu došlo, podľa názoru dovolateľa, k porušeniu jeho práva na obhajobu zakotveného v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a § 34 Trestného poriadku zásadným spôsobom a k ignorovaniu princípu „rovnosti zbrani“ poukazujúc pritom aj na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej tiež „ESLP“) vo veciach Komanický proti Slovenskej republike zo 4. júna 2002, De Haes a Gijssels proti Belgicku z 24. februára 1997, K.S. proti Fínsku z 31. mája 2001, F.R. proti Švajčiarsku z 28. júna 2001 a Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 313/05, IV. ÚS 35/02, III. ÚS 186/02, I. ÚS 355/2015. V nadväznosti na to, považoval obvinený verejné zasadnutie do významnej miery za úkon s neznámym obsahom a s prvkom utajenosti. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku poukazujúc na ustanovenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru, čl. 46 ods. 12 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj § 31 ods. 1 Trestného poriadku zdôraznil svoje právo na prejednanie vecí nezávislým a nestranným súdom namietajúc, že z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka. Pripustil, že ustanovenie § 31 ods. 1 Trestného poriadku je možné uplatniť prostredníctvom námietky zaujatosti podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku len v prípade, keď informáciami zakladajúcimi odôvodnenú pochybnosť disponuje strana v konaní ešte pred rozhodnutím osoby, ku ktorej sa dôvody pochybností upínajú. To však podľa názoru obvineného neznamena, že ustanovenie § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku je možné vykladať takto prísne formálne až formalisticky, pretože výkon súdnej moci musí znieť aj kontrolu ex post za situácie, že vyjdú najavo skutočnosti, ktoré boli strane v konaní dovtedy neznáme, a ktoré sú tak závažného charakteru, že spochybňujú zachovanie elementárnych princípov spravodlivého procesu v dotknutom konaní. V tejto súvislosti uviedol, že jeho obhajca disponuje zápisnicami o výpovediach sudcu JUDr. P. P. (predsedu senátu v jeho trestnej veci) z prípravného konania vo veci vedenej Národnou kriminálnou agentúrou pod ČVS: PPZ-179/NKA-ST2-2019 z 25. októbra 2019 a 2. marca 2020, predmetom ktorých bolo aj riešenie otázok, či v konaniach, v ktorých bol činný tento sudca išlo vôbec o výkon spravodlivosti (napríklad otázky týkajúce sa peňazí v bezpečnostnej schránke). Namietal ďalej, že jeho obhajca vypracoval 31. augusta 2020 záznam o zistení skutkového stavu na požiadanie dvoch osôb, na ktoré sa obrátil v minulosti odsúdený človek, ktorý si mal „vybaviť vec“ u dotknutého sudcu prostredníctvom financií a poukázal na skutočnosť, že v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 23T/82/2009 vystupoval jeho obhajca ako splnomocnenec poškodenej strany, pričom Okresný súd Martin v uvedenej veci uložil obvinenému dvakrát nepodmienečný trest odňatia slobody, no odvolací súd, v senáte ktorého bol aj spomínaný sudca, zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o treste a za nezmeneného skutkového stavu uložil obvinenému trest odňatia slobody s podmieneným odkladom (rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/15/2016 z 12. apríla 2016). Dôvodil ďalej, že keby o týchto skutočnostiach vedel, bol by podal námietku zaujatosti, pričom v zásade vyjadril presvedčenie, že prejednávaná vec bola jedným z tých prípadov, kedy sa predmetný sudca snažil rozptýliť podozrenia vo vzťahu k jeho osobe neprimerane prísny prístupom (za účelom „vyváženía“ za finančné prostriedky mierne „vybavených“ vecí), a to aj popretím zásady „v pochybnostiach v prospech obvineného“ („in dubio pro reo“), pretože žiadny iný dôkaz nepotvrdil slová poškodenej v tom smere, že od neho mal obvinený žiadať peniaze, pritom znalec MUDr. D. I. vo svojom vyjadrení, ako aj výsluchu na hlavnom pojednávaní, spochybnil pravdivosť tvrdení poškodenej týkajúcich sa ním opisovaného fyzického útoku, napriek tomu spomínaná zásada nebola dodržaná. Na základe uvedených skutočností mal byť spomínaný sudca, podľa názoru dovolateľa vylúčený, pričom v rovnakom svetle si obvinený vysvetlil aj jeho slová v odvolacom konaní, že „oni sú už dostatočne skúsení na to, aby vedeli, komu majú veriť.“ Podľa názoru obvineného, človek, ktorý v čase rozhodovania čelil takýmto vážnym podozreniam, ktoré vyvrcholili jeho väzobným trestným stíhaním, nemohol byť garantom nezávislého a

neustranného rozhodovania a podaniu námietky zaujatosti zo strany dovolateľa zabránil len nedostatok vedomosti v rozhodnom čase na jeho strane.

Na základe vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom v zmysle § 382a Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí podľa § 386 Trestného poriadku a § 388 ods. 1 Trestného poriadku, vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného a súčasne zrušil uznesenie Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/27/2020 z 12. mája 2020 a tomuto súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor konštatujúc, že rozhodnutia súdov nižšieho stupňa (tak okresného, ako aj krajského) sú, podľa jeho názoru, zákonné, založené na dôkazoch vykonaných zákonným spôsobom a ich postupom nebola porušená žiadna zásada Trestného konania. Súdov nižších stupňov sa, podľa názoru prokurátora, vysporiadali so všetkými skutkovými tvrdeniami, vrátane vierohodnosti výpovede poškodeného D. D., pričom dovolanie neobsahuje žiadne nové skutočnosti ako tie, ktoré už obvinený uviedol počas konania na súde prvého stupňa. Prokurátor ďalej uviedol, že obvinený mal v konaní pred súdom dvoch obhajcov, ktorí mohli kedykoľvek nahliadnuť do spisu, hlavné pojednávanie, ako aj verejné zasadnutie sa konali za prítomnosti obhajcu obvineného, preto práva obvineného na obhajobu neboli, podľa názoru prokurátora, v celom konaní porušené zásadným spôsobom, a to ani nedoručením vyjadrenia prokurátora k odvolaniu jeho obhajcom, pričom takýmto postupom nebolo zasiahnuté do kontradiktórnosti konania a nebola ani prokuratúre poskytnutá žiadna neprímeraná výhoda oproti obvinenému. V podanom vyjadrení prokurátor ďalej konštatoval, že senát, ktorý rozhodoval o odvolaní obvineného bol zložený zo zákonných sudcov, pričom z dovolania obvineného nevyplýva žiadna taká skutočnosť, ktorá by odôvodňovala postup podľa § 31 a nasledujúcich Trestného poriadku. V prejednávanej trestnej veci neexistuje, podľa názoru prokurátora dôvod, pre ktorý by bolo možné hovoriť o pochybnosti o nezáujatosti dotknutého sudcu, pričom takýto dôvod neuviedol ani samotný obvinený, keďže v podanom dovolaní poukazoval len na neurčité tvrdenia a špekulácie. Na základe uvedeného prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku bez preskúmania veci dovolanie odmietol, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Podaním z 18. marca 2021 obvinený doplnil svoje dovolanie prílohou v podobe prepisu časti zvukového záznamu z trestnej veci vedenej okrem iných aj proti predsedovi senátu odvolacieho súdu v prejednávanej trestnej veci, ktorý podľa názoru obvineného podporuje podozrenia o manipulovaných rozhodnutiach, ktoré môžu viesť k ignorovaniu zásady „v pochybnostiach v prospech obvineného“ v iných veciach.

K doplneniu dovolania sa vyjadril prokurátor, ktorý vyjadril názor, že z listiny predloženej obvineným nevyplýva, že by v prejednávanej trestnej veci došlo k porušeniu zásady „in dubio pro reo“ s tým, že predmetná listina v kontexte trestnej veci obvineného nič nepreukazuje, je neúplná, nakoľko chýba strana a mená sú začlenené, taktiež nie je zrejmé z akého zdroja pochádza a ani kto vyhotovil jej kópiu. Záver obvineného považoval prokurátor za špekuláciu, ktorá nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Zdôraznil, že predloženému dokumentu nemožno v konaní o dovolaní priznať akúkoľvek výpovednú hodnotu.

K tomuto vyjadreniu prokurátora sa podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 7. apríla 2021 vyjadril obvinený. Uviedol, že vyjadrenie prokurátora je v podstate len jeho názorom, pričom argumentácia, ktorú vo svojom vyjadrení použil, je v rozpore s judikatúrou tak Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), ako aj ESLP. Zdôraznil potrebu dodržiavania zásady rovnosti zbraní a v tejto súvislosti opätovne poukázal a citoval tak rozhodnutia ESLP, ako aj ústavného súdu.

Obvinený ním podané dovolanie doplnil aj ďalším podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 30. apríla 2021, v rámci ktorého predložil kompletný prepis zvukového záznamu týkajúceho sa

predsedu senátu odvolacieho súdu a vyjadril názor, že nikto pričítaný, kto nie je zainteresovaný na korupčnom správaní, by sa nedal súdiť spomínaným sudcom. Namietal, že nie z jeho vôle ho súdil človek podozrivý z korupčných deliktov, pričom orgány Slovenskej republiky nedokázali v preňho rozhodnom čase zabrániť tomu, aby o jeho vine a treste rozhodoval človek, ktorý patrila na lavicu obžalovaných.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdila naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), s tým, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

V prvom rade sa žiada uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007].

Jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu. Je jedným zo základných práv obvineného, ktoré je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a následne aj v § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Porušenie práva na obhajobu je síce dôvodom pre podanie dovolania [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], avšak zákon (teda Trestný poriadok) pre úspešné uplatnenie takéhoto dovolacieho dôvodu predpokladá len jeho zásadné porušenie (teda nie každé aj bezvýznamné porušenie práva na obhajobu zakladá vyššie označený dovolací dôvod, ale len porušenie zásadné).

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Trestného poriadku) - primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 7/2011.

Naplnenie vyššie uvedeného dovolacieho dôvodu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] videl obvinený v tom, že jemu, ale ani jeho obhajcom nebolo doručené vyjadrenie prokurátora k ním podanému odvolaniu. V tejto súvislosti ešte namietal, že súhlas s konaním verejného zasadnutia o jeho

odvolaní v neprítomnosti jedného z jeho zvolených obhajcov udelil domnievajúc sa, že pozná celý obsah spisu. V prípade vedomosti, že súčasťou spisu je pre nich neznáme podanie prokurátora, s neprítomnosťou obhajcu na dotknutom verejnom zasadnutí by nesúhlasil.

Podľa § 39 ods. 4 Trestného poriadku si obvinený alebo oprávnená osoba môžu zvoliť v tej istej veci aj viacerých obhajcov.

Podľa § 44 ods. 7 Trestného poriadku ak si obvinený zvolil viacerých obhajcov v tej istej veci, povinnosti a práva podľa tohto zákona patria každému z nich. Pri úkonoch podľa tohto zákona stačí prítomnosť len jedného z nich, ak zákon neustanovuje inak.

Podľa § 293 ods. 10 Trestného poriadku sa obhajca obvineného vždy zúčastní verejného zasadnutia, na ktorom sa koná o odvolaní, ako aj verejného zasadnutia, na ktoré dal podnet svojim návrhom obvinený.

Z citovaných ustanovení je teda zrejmé, že pokiaľ si obvinený v prebiehajúcom trestnom konaní zvolil viacerých obhajcov, pri úkonoch podľa tohto zákona, akým je aj verejné zasadnutie konané o odvolaní obvineného (v tom čase obžalovaného), postačí prítomnosť jedného z nich, keďže zákon (Trestný poriadok) v tejto súvislosti inak neustanovuje.

Verejného zasadnutia o odvolaní obvineného vykonávaného odvolacím súdom (12. mája 2020) sa okrem obvineného zúčastnil aj jeho zvolený obhajca JUDr. Martin Zuberec, čím bolo právo obvineného na obhajobu v podobe práva nechať sa pri úkonoch súdu zastúpiť kvalifikovaným obhajcom v plnom rozsahu naplnené. S ohľadom na vyššie citované ustanovenia skutočnosť, že druhý zvolený obhajca JUDr. Vladimír Kašuba, PhD. sa pre kolíziu s iným pojednávaním nemohol dotknutého verejného zasadnutia zúčastniť, nepredstavuje dôvod pre odročenie nariadeného verejného zasadnutia a ani porušenie práva obvineného na obhajobu, pričom súhlas obvineného na konanie dotknutého verejného zasadnutia v neprítomnosti jedného z dvoch zvolených obhajcov, z ktorých druhý sa verejného zasadnutia zúčastnil, nebol potrebný, alebo inak povedané, jeho nesúhlas za takejto situácie by nebol prekážkou konania verejného zasadnutia a ani dôvodom pre jeho odročenie. Napokon uvedenej skutočnosti si na verejnom zasadnutí neprítomný obhajca (JUDr. Vladimír Kašuba, PhD.) bol vedomý, keďže vo svojom podaní, ktorým ospravedlnil svoju neúčast na dotknutom verejnom zasadnutí sám konštatoval, že vzhľadom na to, že obvinený ma dvoch zvolených obhajcov, kolízia termínov jedného z nich nie je relevantným dôvodom na to, aby sa verejné zasadnutie neuskutočnilo.

Preto skutočnosť, že obvinený by nebol za ním vymienených okolností s konaním verejného zasadnutia o jeho odvolaní v neprítomnosti jedného z dvoch zvolených obhajcov súhlasil, nepredstavuje porušenie jeho práva na obhajobu a nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pretože takýto jeho súhlas na konanie verejného zasadnutia nebol potrebný.

Dovolateľovi je však potrebné prisvedčiť, že ani jemu a ani jeho zvoleným obhajcom (ako je to zrejmé z predloženého spisu) nebolo doručené vyjadrenie prokurátora k odvolaniu obvineného z 24. februára 2020, čím došlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu a porušeniu princípu „rovnosti zbrání“ ako súčasť práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru, pričom právo na doručenie písomnosti protistrany s možnosťou vyjadrenia sa k nej nemôže byť nahradené právom obvineného a jeho obhajcov nahliadnuť do spisu.

Podľa § 371 ods. 4, veta prvá, Trestného poriadku však dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

O existencii vyjadrenia prokurátora k odvolaniu obvineného sa dovolateľ, ako aj jeho zvolený obhajca JUDr. Martin Zuberec dozvedeli, ako to plynie z obsahu podaného dovolania, na verejnom zasadnutí konanom krajským súdom o odvolaní obvineného (12. mája 2020) v jeho počiatkovej fáze v rámci podanej správy o stave veci so zameraním na otázky, ktoré je potrebné riešiť. Po podaní uvedenej správy mali obvinený, ako aj obhajca dve možnosti sa v prejednávanej veci vyjadriť, a to v rámci

prednesenia dôvodov odvolania, ako aj konečného návrhu. Ani v jednom prípade obvinený, ale ani jeho zvolený obhajca skutočnosť nedoručenia vyjadrenia prokurátora k odvolaniu obvineného nenamietali a nedožadovali sa nápravy v tomto smere.

Obvinený, ktorému v dovolacom konaní namietané okolnosti sú známe už v pôvodnom konaní a napriek tomu ich najneskôr v konaní pred odvolacím súdom, v rámci ktorého by ich bolo možné napraviť, neuplatní, dáva týmto jednoznačne najavo, že ich nepovažuje za spôsobilé zásadným spôsobom zmeniť jeho postavenie, či spôsobiť mu zásadnú ujmu na jeho právach. Inak povedané obvinený, ktorý v skoršom štádiu trestného konania rezignuje na svoje práva a napriek znalosti ich porušenia sa nedožaduje ich nápravy už v tomto skoršom štádiu (v rámci odvolacieho konania), kedy ešte nie je vec právoplatne skončená, nemôže sa v neskoršom štádiu trestného konania po právoplatnom skončení veci ich nápravy úspešne domáhať, keďže dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov, ako to už bolo uvedené, predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávnych väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok, pričom takýmto vadami nemôžu byť vady, ktoré obvinený v štádiu odvolacieho konania nepovažoval za tak závažné, aby sa ich nápravy napriek ich poznaniu domáhal (primerane už spomínané rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom R 57/2007 a k otázke súladnosti citovanej právnej úpravy podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku s Ústavou Slovenskej republiky rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 499/2016 z 15. júna 2016).

Na tomto mieste neobstojí námietka obvineného, že aj keď si bol na verejnom zasadnutí vedomý informácie o nedoručení vyjadrenia k jeho odvolaniu, túto vetu nedokázal zaradiť do kontextu verejného zasadnutia o jeho odvolaní, keďže išlo o informáciu jednoduchú (existuje vyjadrenie prokurátora k jeho odvolaniu), neobsahujúcu žiadne ďalšie komplikované informácie, ktorú nebolo potrebné zasadiť do žiadneho náročného, komplikovaného kontextu, ale len konfrontovať ju so skutočnosťou, že spomínané vyjadrenie mu nebolo doručené.

A aj keby snád obvinený, vzhľadom na to, že nejde o právne vzdelanú osobu, ale osobu neskúsenú v konaní pred súdom, mohol význam tejto informácie nedoceniť, bol kvalifikovane zastúpený zvoleným obhajcom, u ktorého neexistuje žiaden ospravedliteľný dôvod, pre ktorý na nedoručenie vyjadrenia k odvolaniu obvineného nezareagoval, nenamietal ho, ak túto skutočnosť z hľadiska zachovania práv obvineného považoval za významnú.

Týmito skutočnosťami preto obvinený dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zjavne nenaplnil.

Podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Úspešné uplatnenie vyššie uvedeného dovolacieho dôvodu predpokladá, že v prejednávanej veci konala alebo rozhodovala vylúčená osoba, ktorá je zároveň z procesného hľadiska nositeľom postavenia orgánu činného v trestnom konaní (§ 10 ods. 1 Trestného poriadku), sudcu alebo prísediaceho, a o vylúčení ktorej nebolo rozhodnuté.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Pomerom úradnej osoby k prejednávanej veci je najmä vzťah prezentovaný záujmom úradnej osoby na

výsledku prejednávanej veci, napr. z dôvodu, že v takejto veci vystupuje ako poškodený alebo poškodeným je jej blízky príbuzný, alebo vzťah založený na situácii, že úradná osoba bola svedkom prejednávanej veci a podobne.

Pomerom k osobe, ktorej sa úkon týka alebo jej zástupcovi, môže byť napríklad vzťah príbuzenský, úzko priateľský alebo prípadne naopak nepriateľský, opierajúci sa však o konkrétne skutočnosti, z ktorých by bolo možné takýto pomer vyvodiť.

Vždy však ide o okolnosti, ktoré bránia byť sudcovi vo veci, či už subjektívne alebo objektívne nestranným.

Okolnosti, ktoré bránia sudcovi objektívne byť nestranným, nastávajú nezávislé od jeho vôle, vyvolávajú však oprávnené pochybnosti o jeho nestrannosti, so zreteľom napr. na štatút, či funkcie, ktoré vo veci vykonával a aj keby sudca subjektívne bol nestranným, nemôže vo veci pre ich existenciu konať v zmysle teórie zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa taký aj objektívne javiť stranám v konaní.

Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak a spravidla sa posudzuje podľa správania sudcu.

S ohľadom na existenciu Ústavou Slovenskej republiky (čl. 48 ods. 1 zákona číslo 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov) garantovanú zásadu zákonného sudcu, však musí ísť o taký výnimočný dôvod, ktorý spôsobuje, že v konkrétnej trestnej veci bude lepšie zabezpečené uplatnenie základných zásad trestného konania prostredníctvom iného sudcu. Teda sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezáujato a spravodlivo.

Ako to už bolo vyššie naznačené, pri riešení otázky nestrannosti sudcu je nutné zohľadniť aspekty tak subjektívneho, ako aj objektívneho charakteru (primerane rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Piersack proti Belgicku), pritom pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak, pričom na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti sa vyžaduje dôkaz o skutočnej zaujatosti (primerane rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Hauschildt proti Dánsku). Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov v zmysle už spomínanej tzv. teórie zdania nezaujatosti, podľa ktorej spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná, nestačí teda, že sudca je objektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (primerane rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudská práva Delcourt proti Belgicku), pričom vždy je treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti (primerane rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudská práva Pullar proti Spojenému kráľovstvu) s tým, že relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych, dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť však nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo i len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného. V tejto súvislosti je potrebné brať na zreteľ skutočnosť, že spoločenské vzťahy v najširšom slova zmysle sú vzťahmi vzájomného pôsobenia, kontaktu a interakcie medzi členmi spoločnosti, preto závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu a znamenala by dôvod pre jeho vylúčenie z prerokovania a rozhodovania veci, môže aj pri zohľadnení už spomínanej tzv. teórie zdania nastať iba v prípade, keď je celkom zjavné, že vzťah sudcu k danej veci, k stranám v konaní alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranne (primerane rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 332/2008).

Obvinený videl naplnenie vyššie uvedeného dovolacieho dôvodu [§ 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku] v podstate v tom, že predseda senátu odvolacieho súdu v prejednávanej veci sudca JUDr. D. D. bol už v čase rozhodovania o jeho odvolaní dôvodne podozrivý z páchania trestnej činnosti

spočívajúcej v zásade v tom, že v niektorých trestných veciach za úplatok ukladal miernejšie tresty, v dôsledku čoho potom v iných trestných veciach v snahe odvrátiť toto podozrenie („mierne" rozhodovanie za úplatok) postupoval neprímerane prísne, a to aj za cenu nerešpektovania zásady „v pochybnostiach v prospech obvineného", čo podľa názoru dovolateľa bol aj prípad jeho (prejednávanej) veci.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, ako aj citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že obvinený v podanom dovolaní neoznačil žiaden relevantný dôvod predpokladaný § 31 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý by opodstatňoval vylúčenie sudcu JUDr. D. D. z vykonávania úkonov trestného konania v prejednávanej veci.

Z obsahu spisu, ale ani tvrdení obvineného neplynie, že by sa podozrenia z prijímania úplatku dotknutým sudcom týkali prejednávanej veci. A nič okrem špekulácií obvineného nenasvedčuje tomu, že by dotknutý sudca v prejednávanej veci porušil zásadu „v pochybnostiach v prospech obvineného" za účelom vyvrátenia podozrenia z neprímeranej miernosti v iných trestných veciach. Navyše v prejednávanej veci senát odvolacieho súdu nesprísňoval trest uložený súdom prvého stupňa, ale „len" ním uložený trest zamietnutím odvolania obvineného potvrdil.

Argumentácia obvineného, že predsedom senátu v jeho trestnej veci bola trestne stíhaná a v súčasnosti už odsúdená osoba je vzhľadom na znenie ustanovenia § 31 ods. 1 Trestného poriadku pre neexistenciu vecnej súvislosti neopodstatnená, nenapĺňajúca dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

Ak sa však obvinený domnieva, že jeho odsúdením došlo k spáchaniu trestného činu, môže z dôvodov plynúcich z ustanovenia § 394 ods. 5 Trestného poriadku podať návrh na povolenie obnovy konania ako mimoriadny opravný prostriedok, slúžiaci práve na tento účel.

Argumentácia obvineného spočívajúca v poukaze na závery znalca MUDr. D. I., ktorými mali byť spochybnené tvrdenia svedka - poškodeného s tým, že žiaden iný dôkaz, podľa názoru dovolateľa, tvrdenia poškodeného nepotvrdil, svojím obsahom nenapĺňa dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, ale ani žiaden iný, pretože ide o skutkové námietky týkajúce sa hodnotenia dôkazov, ktoré sú z dovolacieho prieskumu, s ohľadom na znenie § 371 ods. 1 písm. i), časť vety za bodkočiarkou, Trestného poriadku (správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť), vylúčené.

Obvinený svojimi námietkami preto zjavne dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku nenaplnil.

Vzhľadom na to, že obvinený G. G. skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. e) Trestného poriadku Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Na základe vyššie uvedených dôvodov preto senát najvyššieho súdu jednomyseľne rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.